

Rzeczpospolita Polska

KONSULAT GENERALNY
w CHARKOWIE.

Nr 623/prez

O utworzeniu na Ukrainie
polskich jednostek or-
ganizacyjnych.

N-STWO SPRAW ZAGRANICZNYCH
N° 1
WESZLO 10. MAJ. 1935
załączn. _____
refer. _____ akta _____

Charków, dn. 5-go maja

1925

Rozdzielnik:

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

- 1/ Departament Polityczny
- 2/ Departament Konsularny
- 3/ POSELSTWA POLSKIEGO w Moskwie

W prasie miejscowej zostało ogłoszone w ostatnich dniach
kwietnia r.b. następujące obwieszczenie :

" O wydzieleniu polskich Rad wiejskich na Wołyniu.

Centralna Administracyjno-Terytorjalna Komisja przy Wschechukra-
ińskim Centralnym Komitecie Wykonawczym na swym posiedzeniu z dn
22-go kwietnia r.b. uchwaliła zatwierdzić projekt wołyńskiego
Gubwykonkomu w sprawie wydzielenia polskich rad wiejskich w na-
stępujących 8-iu punktach Szepetowieckiego, Zytomierskiego i Ko-
rosteńskiego okręgu: 1/ Stare Hutysko, 2/ Zabaro-Dawydówka, Nowy
Zawód, 4/ Bobrycka Bolarka, 5/ Heten II, 6/ Siedlice, 7/ Kosze-
lówka, 8/ Dewbysz. Ta uchwała wnosi się na najbliższe posiedze-
nie Wschechukraińskiego Komitetu Wykonawczego na zatwierdzenie.
Wymienione polskie rady wiejskie są dopiero częścią pracy w spra-
wie rejonowania miejscowości z przeważającą liczbą polskiej lud-
ności. Zastępca Przewodniczącego CKMN Sudarski. Sekretarz Piotro-
wicz".

x x x

Kijowska prasa sowiecka w dn.25/IV r.b. podaje wiadomość o
utworzeniu na Wołyniu /okręg Zytomierski/ polskiego rejonu. Orga-
nizacja powyższego rejonu odbywa się według planu znanego dzięki
czka komunistycznego w sprawach polskich polaka CZERLUNCZAKIEWICZ
Zastępcy Komisarza Ludowego do spraw wewnętrznych w USRR..Prasa
nadmienia, że miejscowa ludność polska jest bardzo przychylnie
usposobiona do realizacji tego nowego zamiaru, księża zaś kato-
liccy prowadzą agitację przeciw temu projektowi, mając na uwadze
zmniejszenie ~~swoich~~ swoich wpływów wśród ludności polskiej. Czerlun-
czakiewicz w wywiadzie z współpracownikami pism kijowskich oświa-
czył, co następuje:

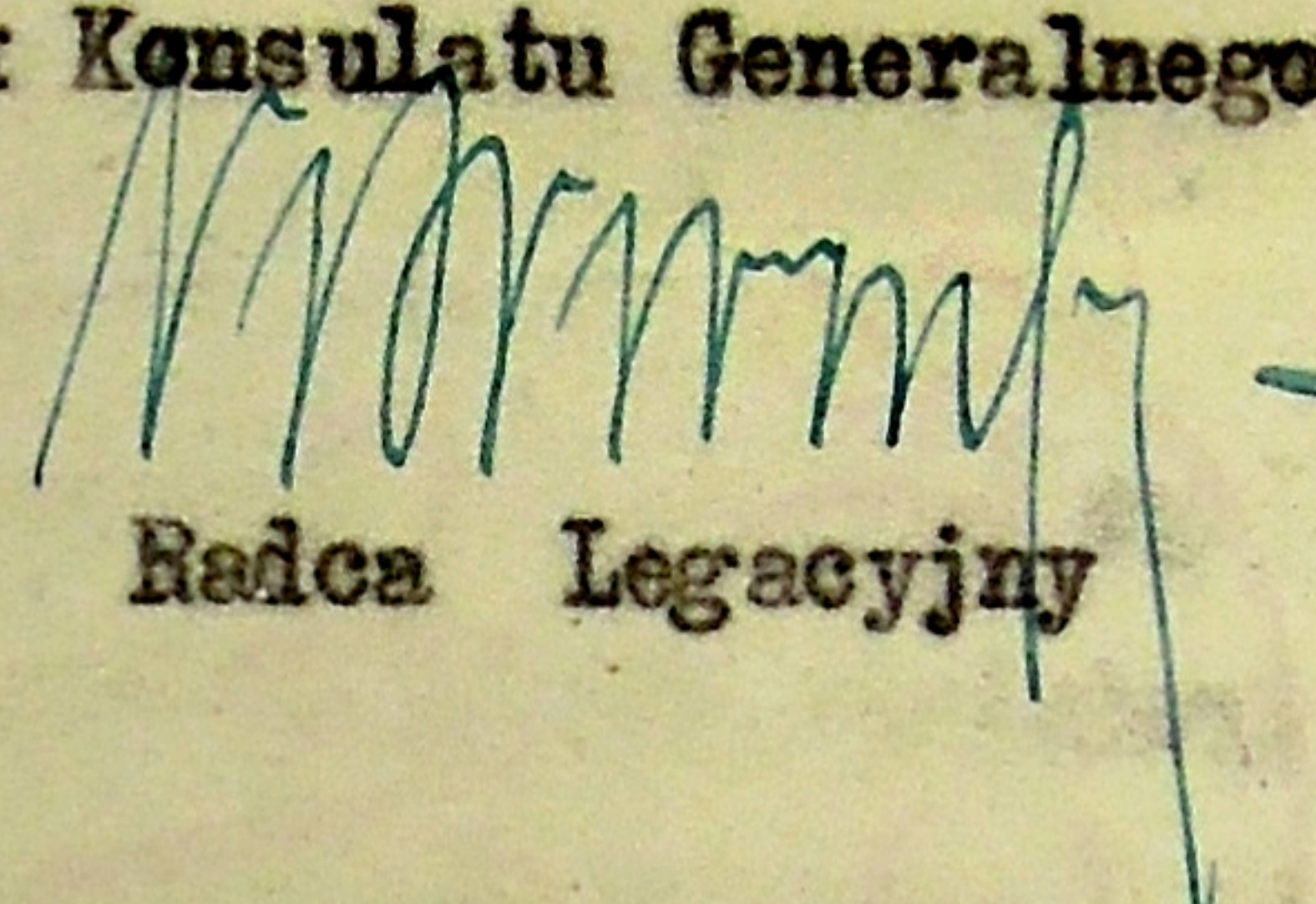
" Celem delegowania mnie do Zytomierza dla wygłoszenia referatu o działalności Rządu na okręgowym Zjeździe sowietów było między innymi i to, że w okręgu Zytomierskim znajduje się wiele mniejszości narodowościowych, a w szczególności polaków. W przylegających do siebie częściach rejonu Zwiahelskiego, Baranowskiego i Pulińskiego ludność polska stanowi zwartą masę, dzięki czemu można utworzyć jeden polski rejon.

Przechodząc do rejonu Pulińskiego, w którym liczba ludności polskiej dosięga 9.000 ludzi, należy podkreślić, iż znajduje się tam, 12 sielsowietów z większą lub mniejszą częścią ludności polskiej, ale sowietów z polską biurowością dotychczas niema. Ja, na przykład, mogę wskazać Koszelówkę, gdzie ludności polskiej mamy 711 osób na 890 osób ogólnej liczby Koszelówki; w Sosnowej Bolarce zaś jest 711 polaków na 719, t.j. 100 % mieszkańców wsi; tylko w kolonii Koszelewskiej ludności polskiej prawie niema. pomimo to w "sielradzie" łączącej te trzy wsie prezesem jest człowiek, nie znający języka polskiego. Widzimy więc tu jedną z tych nienormalności, z którymi rząd nasz walczy. Co się tyczy podziału klasowego ludności polskiej Pulińskiego rejonu, to składa się ona z 75 % niezamożnych włościan i 25 % średniego włościanstwa. Prezesem KNS jest polak, który stwierdza że 50 % ogospodarstw polskich wchodzi do KNS, co jest największym odsetkiem na Ukrainie. Dowodzi to, dużego zsovietyzowania się ludności polskiej. Według mego zdania, na centrum przyszłego rejonu polskiego najbardziej się nadaje osada Dowbysz, gdzie znajduje się fabryka porcelany. Zadaniem, które sobie stawia władza i administracja w stosunku do mniejszości narodowościowych wogóle, a więc i w stosunku do polaków zamieszkujących Ukrainę, jest wprowadzanie, o ile to jest możliwe, ich języka do sądownictwa i aparatu administracyjnego. Zadanie to uda się osiągnąć całkowicie w stosunku do mieszkańców przyszłego rejonu polskiego. Ludność do sprawy utworzenia rejonu polskiego odnosi się bardzo dobrze. Miejscowi pracownicy stwierdzają, że przyjeżdżający do Zytomierza włościanie codziennie prawie dopytują, kiedy już będzie nareszcie polski rejon. Księża zaś się tego boją, mówiąc, że to zwiększy wpływy komunistów, a zmniejszy ich rolę. Co się tyczy okręgowego zjazdu rad w Zytomierzu, to stwierdzić należy, iż przeszedł on bardzo dobrze. Delegaci - czesi, polacy

niemcy, jako też i ukraińcy, - witali radośnie stworzenie polskiego rejonu. Rezolucja po referacie moim przyjęta została jednogłośnie. Rząd ukraiński na tyle dba o potrzeby mniejszości narodowościowych, że ustanowił normy dla rejonów, zamieszkałych przez ludność ukraińską. Tak, na przykład, o ile przeciętny rejon powinien mieć od 25.000 do 40.000, to rejon zamieszkały przez mniejszość narodowościową mogą mieć nie więcej niż 10.000 mieszkańców. Zaludnienie przyszłego polskiego rejonu Dowbyszańskiego znacznie przewyższa to minimum i prawie że równa się normalnemu zaludnieniu /około 20.000 ludności/. Po moim powrocie do Charkowa projekt stworzenia rejonu będzie już ostatecznie opracowany przez odpowiednie organy i w najbliższym czasie zostanie wprowadzony w życie".

W razie utworzenia nowych polskich jednostek organizacyjnych na terenie Ukrainy sowieckiej Konsulatu Generalnego niezwłocznie poda o tem do wiadomości Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Kierownik Konsulatu Generalnego

Radca Legacyjny